

РЕШЕНИЕ

№ 116

гр. Пловдив, 11.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 2-РИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на шести юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Станислав П. Георгиев

Членове: Мария П. Петрова
Стоян Ат. Германов

при участието на секретаря Анна Д. Стоянова
като разгледа докладваното от Мария П. Петрова Въззивно гражданско дело
№ 20225000500194 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е въззивно и се развива по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С Решение №260227 от 14.12.2021г., поправено с Решение №260004 от 11.03.2022г., постановено по гр.дело №410/2020г. по описа на Окръжен съд-Пазарджик, са отхвърлени предявените от Г. Т. С. от гр.П., ул."Ст. 3."№ *, против О. - С. и „Р.“ООД-гр.С. искове по чл.95 от ЗАПСП за заплащане при условията на солидарност на сумата в размер на 20000лв., представляваща имуществени вреди, от която 15000лв. за архитектурната част на проекта и 5000лв. за архитектурен авторски надзор, както и сумата в размер на 15000лв., представляваща неимуществени вреди, ведно със законните лихви върху тях от момента на одобряването на процесния технически проект и издадено разрешение за строеж от 15.08.2018г. до окончателното им изплащане, и Г. Т. С. от гр.П. е осъден да заплати на О. - С. сумата от 1630лв., представляваща разноси за адвокатско възнаграждение.

Недоволен от така постановеното решение е останал жалбоподателят Г.

Т. С., който чрез пълномощниците адв.Х.К. и адв.Ст. В. го обжалва изцяло с конкретни доводи за неправилност и претендира за отмяната му и уважаване на предявените иски в пълен размер с присъждане на разноски за двете инстанции.

Въззиваемата страна О. - С. е депозирала чрез пълномощника адв.П.И. писмен отговор на въззивната жалба със съображения за нейната неоснователност и искане за потвърждаване на атакуваното с нея решение като правилно, както и за присъждане на разноски за въззивното производство.

Въззиваемата страна „Р.“ЕООД не е подала писмен отговор на въззивната жалба и не е взела становище по нея.

Съдът, след преценка на събраните в хода на производството доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено следното:

Предмет на възивно разглеждане са предявените от Г. Т. С. против О. - С. и „Р.“ЕООД иски с правна квалификация чл.95 от ЗАПСП.

В исковата молба и уточняващите молби вх.№5910/08.07.2020г., вх. №6266/16.07.2020г. и вх.№261546/08.02.2021г. ищецът С. твърди да е автор на архитектурния проект на сградата на общинската администрация в гр.С., област П., който бил завършен през 1982г., а реализацията му се извършила до 1985г. Изпълнената по неговия проект архитектурна реализация е авторско право, което му принадлежи, съгласно чл.12,ал.1 и ал.2 от ЗАПСП, поради което и по силата на чл.15,ал.1,т.5 от ЗАПСП има право да иска запазване целостта на произведението му и да се противопоставя на всякакви промени в него и на всяко друго действие, което би могло да наруши законните му интереси и личното му достойнство, а, съгласно чл.69 от ЗАПСП, за всяко следващо използване на архитектурен проект на вече построена сграда е необходимо неговото писмено съгласие като автор. Ответната О. - С. не се съобразила с посочените негови основни права на автор и през 2018г. обявила обществена поръчка с предмет „Изготвяне технически проект-за ремонт, оборудване и обзавеждане на административна сграда, находяща се в УПИ *** административни нужди в кв. **-гр.С., в която се предоставят обществени услуги, с цел-подобряване на нейната енергийна ефективност и упражняване на авторски надзор при изпълнение на строителството“. Въз

основа на проведената процедура между О. - С. като възложител и ответника „Р.“ЕООД бил сключен договор от 28.06.2018г. за изготвянето на техническия проект. Научавайки за тези факти, ищецът предприел действия за доброволно уреждане на отношенията с О. - С. и подписване на конкретно споразумение, до каквото не се стигнало, поради което на 18.03.2019г. изпратил сигнал до КАБ с уведомление за извършеното нарушение на авторските му права, която по образуваното дисциплинарно производство се произнесла с решение №19/08.08.2019г., с което приела, че арх.Л. Л., изработвайки техническия проект – предмет на договора между ответниците, без предварителното писмено съгласие на ищеца и без да се информира от своя възложител за евентуални неуредени отношения с него, е извършил акт на нелоялна конкуренция, съставляващ дисциплинарно нарушение по чл.32 от ЗКАИИП, и му наложила дисциплинарно наказание „лишаване от пълна проектантска правоспособност за срок от 11 месеца“, което решение като необжалвано било влязло в сила. Вследствие извършеното от ответниците увреждащо действие – незачитането на авторското право на ищеца върху реализирания негов архитектурен проект, сключвайки договор за изготвяне и реализация на технически проект за ремонт, оборудване и обзавеждане на същата сграда, без да поискат писменото му съгласие за това, той претърпял имуществени вреди под формата на пропуснати ползи, изразяващи се във възнаграждението, което би получил за проектиране на архитектурната част на новото задание на общината и за упражняване на авторски надзор при изпълнението му, за обезщетяване на които претендира ответниците солидарно да му заплатят сумата от 10000лв. за изготвянето на проекта и сумата от 5000лв. за упражняване на авторския надзор. Твърди от извършеното от ответниците нарушение за него да са произтекли и неимуществени вреди, тъй като, бидейки елиминиран по посочения начин да упражни правото си на автор при проектирането и изпълнението на новото задание, е засегнат неговия професионален престиж на изявен архитект, тъй като не би се съгласил това проектиране да се извърши по начина на одобрения нов проект, за обезщетяване на които претендира ответниците да му заплатят солидарно сумата от 15000лв. Обезщетенията се претендират със законната лихва от момента на одобряване на процесния технически проект и издадено разрешение за строеж – 15.08.2018г. С протоколно определение от 15.11.2021г. е допуснато на основание чл.214,ал.1 от ГПК изменение на иска

досежно неговия петитум чрез увеличаване на размера на претендираното обезщетение за имуществени вреди във връзка с изготвянето на проекта от 10000лв. на 15000лв.

С отговора на исковата молба ответникът О. - С. е оспорила исковете. Твърди процесната сграда, в която се помещава общинската администрация, да е изградена без строителни книжа и да е със статут на търпим строеж по смисъла на пар.16,ал.1 от ПР на ЗУТ, за което е издадено удостоверение рег. №39/01.08.2016г. Поддържа представените от ищеца с исковата молба три чертежа да не съставляват нито инвестиционен проект, нито част „Архитектура“ от такъв, същите да не са одобрени от съответния компетентен орган и въз основа на тях да не е издадено разрешение за строеж и то за процесната сграда, доколкото липсва и изискуемият се договор за възлагане на проектирането ѝ, както и в тях да няма данни за проектантът - лицето, което ги е изготвило. Счита да не е извършил нарушение на авторското право, позовавайки се на нормата на чл.15,ал.2 от ЗАПСП, според която собственикът на сградата може да я разруши, преустрои, надстрои или пристрои без съгласието и противопоставянето на автора на проекта, в която връзка поддържа решението на КАБ да не е влязло в сила.

Ответникът „Р.“ЕООД не е подал отговор на исковата молба.

С обжалваното решение първоинстанционният съд е приел по делото да са събрани надлежни доказателства за наличие на защитими авторски права на ищеца върху изработения от него архитектурен проект и реализираната въз основа на същия сграда, но да не се установява ответникът да е използвал неправомерно обекта на авторското право чрез осъществяването на архитектурно заснемане, каквото е извършено от трето неучастващо в производството лице, и такова по същество да не засяга авторското право, тъй като отразява действителното състояние на съществуващ обект, без в него да се внасят промени, за които е необходимо съгласие на създателя. Приел е да не е налице нарушение на авторското право и с оглед нормата на чл.42,ал.2 от ЗАПСП, според която, производението, създадено по поръчка, принадлежи на автора му, освен ако в договора е предвидено друго, като поръчващият има право да използва производението без разрешение на автора за целта, за която то е било поръчано, освен ако не е уговорено друго, като при липса на ангажирани от ищеца доказателства, установяващи съдържанието на

уговореното между страните, следва, че те не са ограничили правото на поръчващия да ползва произведението, като не се установява използването на процесния архитектурен проект в документацията на обществената поръчка да е в противовес на целите, за които проектът е бил възложен от извършващия заснемането, респективно принципала О. - С..

Настоящата инстанция, с оглед служебните си правомощия по чл.269 от ГПК, намира обжалваното първоинстанционно решение за валидно и допустимо.

Пред настоящата инстанция спорна е както приетата за установена фактическа обстановка, така и правилното приложение на съответните на нея правни норми.

Със Заповед №1517/02.12.1980г. на зам.председателя на ОНС-ИК парцел III в кв. ** по ЗРП на гр.С. е предвиден за „ГНС и БКП“, в съответствие с което отреждане е построена и процесната сграда, ползвана и към момента от администрацията на О. - С., чието изграждане е приключило през 1987г., видно от приетото заключение на СТЕ от 16.06.2021г., приложеният Акт №*** от *****г. за публична общинска собственост и показанията на св.С. М., участвал в изграждането ѝ. Проект за сградата не е съхранен в архивите на СЮБ, унищожени за периода от 1965г. до 1996г., съгласно Решение №387 от 24.07.1965г. на МС, според писмо изх.№*-**/19.02.2021г. Според заключението на СТЕ, в предоставените на вещото лице съхранявани в архива към техническия отдел на общината кочани на разрешения за строеж, издавани в периода от 1981г. до 1987г., такова за процесната сграда не е открито. Поради това и тъй като в архивите на общината не е съхранен и проект за сградата, е издадено удостоверение изх.№39/01.08.2016г. за търпим строеж по пар.16,ал.1 от ПР на ЗУТ.

С исковата молба ищецът е представил архитектурни чертежи относно разпределението на първия етаж и относно източната и северната фасади на процесната сграда предназначена за ОНС и ОК на БКП-гр.С.. Във връзка с възражението на ответната община по отговора на исковата молба тези три чертежа да не съставляват нито инвестиционен проект, нито част „Архитектура“ по такъв, своевременно в първото редовно проведено на 08.03.2021г. съдебно заседание ищецът е представил заверени от него копия на 13 чертежа, представляващи архитектурен работен проект за

реализираните блокове „А“ и „Б“ на сградата на ОБНС и ОБК на БКП гр.С., както и на 11 чертежа, представляващи архитектурен работен проект за нереализираните блокове „В“, „Г“ и „Д“ на същата сграда. Във връзка с оспорване от страна на ответната община на съществуването на одобрен архитектурен проект за процесната сграда, ищецът е представил проекта относно блокове „А“ и „Б“ във вид на официално заверени преписи, съгласно задължението си по чл.183,ал.1 от ГПК, с което надлежно е удостоверено съществуването на оригинален такъв. Във всеки от архитектурните чертежи по този проект, изработени през м.юни.1980г. и през 1982г., според отразеното в тях, фигурира името и подписа на ищеца като архитект. В тях са посочени имената и на други подписали се архитекти, в каквато насока ответната община е възразила с отговора на исковата молба, но според показанията на единия от тях – св.Г. Г., той се е подписал в качеството му на председател на постоянния архитектурен съвет към СА, като фигурират подписи и на другите проектанти, които са съгласували проекта по ВиК и ел.частта и по конструкцията, но водещият архитект е главният проектант, в случая ищецът арх.С., като какъвто се е подписал, както и има подписи и на одобряващите проекта, а, според показанията на св.Щ. Г., който в периода 1976-1989г. бил зам.генерален директор на СМК-П., С. бил изработил проекта за процесната сграда и в качеството му на неин проектант присъствал на провежданите оперативки за обсъждане на проблеми по време на строителството. Показанията кореспондират на извършената от въззивния съд в съдебно заседание на 06.06.2022г. констатация по представените в оригинал проекти относно съдържащите се в тях данни, които в представените официално заверени копия от тях не личат.

От приетото заключение на СТЕ от 16.06.2021г. и допълнителното заключение от 05.11.2021г. се установява, че построената и съществуваща в момента четириетажна сграда съответства на блок „А“ и блок „Б“ от представените от ищеца заверени архитектурни проекти, като съществувалата към момента на преотреждането на парцела за „ГНС и БКП“ двуетажна масивна сграда, предвидена да се събори и на нейно място да се построи блок „Д“, не била съборена и все още съществува на място, а блок „Д“ не е построен. Този извод е изведен при съпоставката от огледа на място, изготвеното архитектурно заснемане и приложените проекти, по които по източната и северната фасади на сградата са установени посочени по шест

пункта характерни особености, които са характерни и за построената нова сграда.

Установява се при това положение, независимо от липсата на съхранени в архивите на О. - С. строителни книжа, на която липса акцентира тя като ответник в производството, че архитектурен проект за процесната сграда съществува, че той е изготвен от ищеца и, че сградата е реализирана именно по него.

Проектът е изработен и реализиран при действието на Закона за авторското право от 1951г. /отм./, като, съгласно изрично предвиденото в пар.6,ал.1 от ПЗР на ЗАПСП, този закон е приложим за произведенията, създадени преди влизането му в сила, ако не са изтекли предвидените срокове за закрила, както в случая.

Изработеният от ищеца одобрен архитектурен работен проект съставлява обект на авторското право по чл.3,ал.1,т.8 от ЗАПСП, чийто автор и носител на правото е той по смисъла на чл.5 от ЗАПСП, съгласно необорената презумпция по чл.6,ал.1 от ЗАПСП, с оглед отразеното относно авторството върху самия проект и подкрепящите го гласни доказателства. Обект на авторското право е и реализираното произведение на архитектурата, съгласно чл.3,ал.1,т.6 от ЗАПСП, което принадлежи на лицето, създало архитектурния проект, според чл.12,ал.2 от ЗАПСП. В случая безспорно се установява от основното и допълнителното заключение на СТЕ, че процесната сграда е построена въз основа именно на изготвения от ищеца архитектурен проект.

Неправилно относно твърдяното нарушение на авторското право окръжният съд е приел чрез извършеното архитектурно заснемане такова да не е осъществено. Релевираното от ищеца нарушение на авторското право се изразява не в извършването на архитектурно заснемане, а в обявяването на обществена поръчка от страна на ответната община и сключването в резултат на нея на договор от 28.06.2018г. между ответниците с предмет изготвяне на технически проект за ремонт, оборудване и обзавеждане на процесната сграда с цел подобряване на нейната енергийна ефективност и упражняване на авторски надзор при изпълнение на строителството, в изпълнение на който ответното дружество е възложило изработването на проекта и авторския надзор на арх.Л. Л., които са реализирани, без да е изискано предварително

писмено съгласие от ищеца като носител на авторското право върху архитектурния проект и реализираната в резултат на него сграда. Посочените фактически обстоятелства са безспорни за страните. В тази връзка от основното и допълнителното заключение на СТЕ се установява, че, поради липсата на съхранен в общината архитектурен проект на сградата по повод изготвяне по възлагане от кмета на „Технически паспорт“ с рег. №**/*****Г. от „Д. ****“ЕООД посочената фирма е изготвила комплект чертежи по част „Архитектура“, представляващи „Архитектурно заснемане“ на сградата, чието предназначение е да отрази действително извършените строителни и монтажни работи на сградата към момента на заснемането ѝ и на практика да възстанови основните чертежи по липсващия проект, както и извършените по време на експлоатацията на сградата преустройства. Отразеното в това архитектурно заснемане е идентично на изготвения от ищеца архитектурен проект, съобразно конкретно посочените от вещото лице характерни особености на проектираната сграда, като посочените различия касаят отразени в чертежите на „Архитектурното заснемане“ промени, направени по време на строителството на сградата и извършени промени/преустройства по време на експлоатацията ѝ. Въз основа на това „Архитектурно заснемане“ е изготвен по възложение на ответното дружество в изпълнение на сключения между ответниците договор по обществената поръчка инвестиционен проект за ремонт, оборудване и обзавеждане на сградата с цел подобряване на нейната енергийна ефективност, част „Архитектура“ от който и упражняването на авторския надзор при реализирането му са изпълнени от арх.Л. Л., на когото по повод на това е наложено дисциплинарно наказание от КАБ по приложената по делото преписка, чието решение не е обвързващо за съда досежно констатираните с него нарушения на авторските права. В новия проект са предвидени и изпълнени въз основа на издаденото разрешение за строеж №**/*****Г. промени по фасадното решение, предвиждащи изпълнение на съвсем различна концепция за архитектурния облик на сградата в сравнение с този отпреди, залегнал в проекта на ищеца, възпроизведен при архитектурното заснемане. Тези промени са посочени конкретно в основното заключение поотделно за източната фасада на блок „А“ и по северната фасада на блок „Б“ на сградата.

При така установеното от фактическа страна следва да се има предвид,

че ищецът като автор на архитектурния проект, по който е реализирана сградата, разполага с неимущественото право по чл.15,ал.1,т.5 от ЗАПСП да иска запазване на целостта на произведението и да се противопоставя на всякакви промени в него, както и на всяко друго действие, което би могло да наруши законните му интереси или личното му достойнство, изтъкнато от него като нарушено в исковата и уточняващите я молби. Същевременно собственикът на сградата като реализирано произведение на архитектурата не може да бъде ограничен в правото си да я разруши, преустрои, надстрои или пристрои в съответствие с действащите разпоредби. Колизията между правата на автора и собственика е разрешена със специалната разпоредба на чл.15,ал.2 от ЗАПСП, според която авторът няма право да се противопостави на желанието на собственика да извърши упоменатите действия, водещи до нарушаване на целостта и до промени в произведението на архитектурата, като за уточняване на начина на извършване на промените собственикът може, но не е длъжен, да подаде искане до съответната организация за колективно управление на права, която е длъжна да извърши консултацията. При това положение и доколкото се установи въз основа на сключения между ответниците договор по обществената поръчка по надлежния ред да е извършена промяна в архитектурния облик на сградата, тези им действия не са в нарушение на посоченото неимуществено право на ищеца, което е ограничено посредством цитираната специална разпоредба. Изложените в исковата молба и уточняващите я молби твърдения относно нарушените неимуществени права на ищеца не дават основание да се приемат за релевирани като част от предмета на спора такива, които да бъдат квалифицирани от съда по чл.15,ал.1,т.2 и т.4 от ЗАПСП, на каквито се настоява чак с въззивната жалба.

Авторът, съгласно чл.18,ал.1 от ЗАПСП, има изключителното право да използва създаденото от него произведение и да разрешава използването му от други лица, освен в случаите, за които този закон разпорежда друго. Имуществените авторски права включват и правото на преработка произведението по чл.18,ал.2,т.8 от ЗАПСП, каквато е и приспособяването и внасянето на всякакъв вид промени в произведението, както и използването му за създаване на ново, производно от него произведение. Според пар.2,т.9а от ДР на ЗАПСП, „преработка на архитектурен проект“ е приспособяването или използването му за създаване на нов проект и внасянето в него на

всякакъв вид промени, а „преработка на произведение на архитектурата“ е неговото пристрояване, надстрояване, преустройство и промяна на предназначението му, според пар.2,т.9б от ДР на ЗАПСП. В случая се установи в изпълнение на сключения между ответниците договор да е изработен инвестиционен проект въз основа на архитектурното заснемане от 2017г., отразяващо предвиденото и изпълненото по изготвения от ищеца архитектурен проект, с който е извършено неговото преработване чрез залагане и изпълнение на съвсем различна концепция за архитектурния облик на процесната сграда, при което е налице „преработка“ по смисъла на посочените законови текстове. За да е правомерно използването на едно произведение на авторското право, следва да е налице предварително съгласие на автора за това, според чл.35 от ЗАПСП, което съгласие следва да е дадено посредством сключването на договор по чл.36 от ЗАПСП за отстъпване на изключителното или неизключителното право на използване на произведението. Разпоредбата на чл.69 от ЗАПСП, на която се позовава ищецът, регламентира специална хипотеза на предварително съгласие за всяко последващо използване на архитектурен проект на вече построена сграда, която касае ново реализиране на архитектурния проект чрез построяване на друга сграда, каквато в случая не е налице. В изрично предвидените от закона случаи произведението на авторското право може да бъде използвано и без предварителното съгласие на автора. Такова използване е допустимо в случая по чл.24,т.15 от ЗАПСП за сграда, която е произведение на архитектурата, или на план на такава сграда с цел реконструкцията ѝ, както в случая, но само ако е извършено след съгласуване със съответната организация за колективно управление на права, каквото съгласуване не се твърди и установява от ответниците. Допустимо е и използването в случаите по чл.41 и чл.42 от ЗАПСП, когато произведението на авторското право е създадено по трудово или служебно правоотношение или по поръчка. Безспорно е, че архитектурният проект се изработва за построяването на конкретна предвидена по застроителния план сграда, при което той е резултат от възлагане по неформален договор за поръчка, както правилно е посочила ответната община в отговора на исковата молба, като е без значение дали в изпълнение на този договор ищецът е изработил процесния архитектурен проект в резултат на лично договаряне или въз основа на превъзлагане при условията на чл.41 или чл.42 от ЗАПСП. От

значение е, че поръчващият има право да използва произведението без разрешение на автора за целта, за която е било поръчано, съгласно чл.42,ал.2 от ЗАПСП, освен ако в договора не е уговорено друго. Поръчващият по договор за проектиране или възложител/инвеститор е лицето, което има право да построи сградата в собствения си или в чужд имот. В случая проектирането е завършено през 1982г. и сградата изградена към 1987г. при действието на ЗТСУ /отм./ в отреден за мероприятие на Д., чиито права са били упражнявани чрез съответните държавни организации, имот, преминал с разграничаването на собствеността на държавна и общинска по силата на пар.7,т.6 от ПЗР на ЗМСМА в собственост на общината. При това положение и тъй като изработването на архитектурния проект е било възложено за целите на изграждане на предвидената по плана за построяване сграда, то общината е имала право да го използва, включително по начина, предвиден в чл.18,ал.2,т.8 от ЗАПСП, чрез преработването му за целите на подобряване на енергийната ефективност на сградата, което е и направила със сключването на договора с ответното дружество по проведената обществена поръчка, в изпълнение на който въз основа на архитектурното заснемане, възпроизвеждащо архитектурните чертежи, е извършена промяна, засягаща архитектурния облик на процесната сграда, при което и доколкото не е установено правото на използване от поръчващия да е било ограничено в полза на автора по силата на изрични уговорки в договора за поръчка, то не е налице неправомерно използване по смисъла на чл.95,ал.1 от ЗАПСП.

Обсъденото обосновава извода за неоснователност на предявените иски, които такива правилно са отхвърлени с обжалваното първоинстанционно решение, което следва да се потвърди.

Въззиваемата страна О. - С. претендира за присъждане на разноските за въззивното производство. Такива тя е заплатила за адвокатско възнаграждение в размер на 2200лв. по представен договор за правна защита и съдействие от 08.03.2022г. и платежно нареждане от 01.06.2022г. Жалбоподателят е заявил възражение за прекомерност по чл.78,ал.5 от ГПК. Същото е основателно. Минималният размер на адвокатското възнаграждение, съобразно материалния интерес по делото и съгласно чл.7,ал.2,т.4 от Наредба №1 от 09.07.2004г., е 1580лв., до който разноските следва да бъдат редуцирани.

Предвид изложените мотиви, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №260227 от 14.12.2021г., поправено с Решение №260004 от 11.03.2022г., постановено по гр.дело №410/2020г. по описа на Окръжен съд-Пазарджик.

ОСЪЖДА Г. Т. С. с ЕГН:*****, от гр.П., ул."Ст. 3." № *, да заплати на О. - С., гр.С., област П., ул."Ал. С." № **А, сумата от 1580лв. /хиляда петстотин и осемдесет лева/, представляваща разноски за въззивното производство.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС на РБ при условията на чл.280,ал.1 от ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____